

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Філологічний факультет
Кафедра української літератури та
компаративістики

Силабус навчальної дисципліни

**КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ
НАУКОВОГО ДИСКУРСУ**

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки доктор філології
Спеціальність:	B11 Філологія
Освітньо-професійна програма:	«Філологія»
Семестр, рік навчання:	2 семестр, 1 рік
Статус дисципліни	Обов'язкова
Обсяг:	Лекційних занять – 12 годин, практичних занять – 12 години, самостійна робота – 66 годин
Мова викладання:	Українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладач:	Євген Володимирович ДЖИДЖОРА , доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури та компаративістики
Контактна інформація:	dzhidzhora@gmail.com
Робоче місце:	Французький бульвар, 24/26, кафедра української літератури та компаративістики (ауд. 83)
Консультації:	Щопонеділка: 14.20-15.40
Передреквізити:	Знання української мови
Постреквізити:	Підготовка здобувачів до самостійної наукової роботи
Мета навчальної дисципліни:	формування загальних компетентностей з наукової комунікації, використання наукового українського мовлення та презентації й обґрунтування результатів дослідження
Завдання навчальної дисципліни:	• вироблення практичних навичок академічного мовлення українською мовою, • опанування наукового дискурсу і стандартів академічної

	комунікації, • оволодіння засадами ефективного переконливого спілкування в науковому просторі, • набуття вмінь користування електронними ресурсами (наукометричними базами, пошуковими ресурсами і програмами перевірки оригінальності текстів тощо)
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен 1) знати: • поняття наукового дискурсу і наукового фахового мовлення; • стилістичні особливості наукового дискурсу; • основні ознаки наукового спілкування українською мовою; • специфіку і структуру наукового виступу; • основні вимоги до академічної полеміки, суперечки, диспуту, дискусії; • характерні закономірності побудови наукової презентації та самопрезентації 2) вміти: • володіти державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації; • застосовувати знання про експресивно-емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для успішної комунікації; • дотримуватись норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження; • використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; • спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі грамотною науковою мовою; • презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною мовою в усній та писемній формі; • бути здатним до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Зміст навчальної дисципліни:	І рік II семестр Змістовий модуль 1 Процес підготовки та здійснення наукового виступу Тема 1. Особливості наукового стилю академічного мовлення. Тема 2. Вступна частина наукового висловлювання. Тема 3. Основна частина наукового висловлювання. Тема 4. Полеміко-дискусивний науковий дискурс. Тема 5. Особливості комунікативної самопідготовки науковця. Тема 6. Виголошення наукової промови.
Методи навчання:	Словесні: розповідь, пояснення, бесіда, евристична бесіда; Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація;

	Практичні: тренувальні вправи, творчі вправи, дискусія, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей; комплексні методики: комунікативний метод, лексичний підхід, контекстний метод, методи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
Рекомендована література:	Основна 1. Гребенюк М. П., Шевчук Г. З. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації. Луцьк : ВІППО, 2019. 60 с. 2. Джиджора Є. В. Риторика [Електронний ресурс]. електрон. метод. вказівки для підготовки до аудитор. занять студентів 4-го курсу очної та заочної форм навчання філол. ф-ту першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 035 Філологія спеціалізації 035.01 Укр. мова та літ., 035.10 Прикладна лінгвістика / уклад. Є. В. Джиджора. Одеса : Астропринт, 2023. 17 с. 3. Джиджора Є. В. Риторична маніпуляція прихильністю аудиторії у виступах впізнаваних спікерів. Прикладна лінгвістика на півдні України: здобутки і перспективи. Колективна монографія. Одеса, 2022. С. 38-44. 4. Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика : [практикум]. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 196 с. 5. Колоїз Ж. В. Науковий стиль української мови : [практикум]. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. 114 с. 6. Кравець Л., Мацько Л. Науковий стиль. Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. Т. 22. URL: https://esu.com.ua/article-70651 7. Крашеніннікова Т. Методичні матеріали щодо мовних особливостей написання наукових статей в Україні та за її межами. Дніпро : Дніпровський гуманітарний університет, 2021. 39 с. 8. Рижко Олена Миколаївна. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія. Київ: Паливода А.В., 2017. 388 с. 9. Семеног О. М. Культура наукової української мови : підруч. Київ : Академія, 2010. 216 с. 10. Стратулат Н. В., Яслик В. І. Нормативність як основний аспект наукового мовлення. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Том 31. (70). № 4, 2020. Ч. 1. С. 125-131. Додаткова 1. Анпілогова Є. Д. Лінгвістичні особливості науково-технічного дискурсу. <i>Нова філологія</i>. 2024. № 93. С. 7-13. 2. Арешенкова О. Ю. Комунікативно-прагматичні та стилістичні принципи наукового виступу. Лінгвістика наукового тексту: теорія і практика : матеріали II

	Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Херсон, 17–18 березня 2016 р.) [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. І. Грицини. Херсон, 2016. 141 с. 3. Баган М. П Експресивність сучасного українськомовного наукового дискурсу: межі можливого. <i>MESSENGER of Kyiv National Linguistic University. Series Philology</i>. № 20 (1), 2017. С. 9-17. 4. Євсєєва Г., Савицький М. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій. <i>Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури</i>. Дніпропетровськ, 2014. № 8. С. 54–62. 5. Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України). <i>Наука України у світовому інформаційному просторі</i>. Київ: Академперіодика, 2011. Вип. 5. С. 125–136. 6. Сібрук А. В., Барабаш О. В. Сучасний український науковий дискурс у мовознавчих працях. <i>Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах</i>. Київ, 2019. № 40. С. 39-44. 7. Семенов О. М. Культура усного наукового мовлення дослідника. <i>Філологічні науки. Сінхронічні та діахронічні аспекти</i>. Вип. 2. Суми, 2010. С. 74-82. 8. Tsipko A. Українознавчий науковий дискурс: домінанти комунікативних проєкцій. <i>Українознавство</i>. 2019. № 2 (71). С. 16-30. 9. Шевченко В. Мольченко, Д. Психологічні особливості впливу ситуативної тривожності на ефективність публічного виступу. <i>Науковий вісник Миколаївського національного університету імені ВО Сухомлинського. Психологічні науки</i>. № 1, 2016. С. 229-235. 10. Юфименко В. Г. Мовні аспекти правильного ведення наукової дискусії на медичних конференціях, семінарах, симпозіумах. Режим доступу: https://repository.pdmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7b3c8511-1852-4a92-aa7c-e2b79d400763/content
Оцінювання:	У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (13 балів) за кожен змістовий модуль. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це сума балів за поточний, періодичний контроль та виконання індивідуального завдання (підготовку та виголошення промови), яке оцінюється у 20 б. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за наявності балів за всі практичні завдання (не менше 60). Якщо за результатами поточного та періодичного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати індивідуальне завдання – підготувати усну

	промову і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.
ПОЛІТИКА КУРСУ: <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись онлайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).
<i>Дедлайни та перескладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення або надсилаються через чат академгрупи у Telegram або розміщуються в Google Class. Аспіранти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.